

Parshas Vayakhel-Pekudei: Why do we need a Rebbe?

By: Rabbi Levi Y. Garelik

1. When it comes to building the "Mishkan", what was the difference between the sponsors and the technicians?
2. אם אין קמח אין תורה. In a project, i.e. a Yeshiva, (or –lehavdil – NASA), who gets more credit and plays a more important role, the sponsors or the teachers (or Technicians)? And in case of failure, who gets blamed? And why?
3. Why does Rashi say here that ויברך means and he "prayed" as opposed to **all** the translations – that it means and he "blessed"?
4. Why is a sickness represented in the word "Chole" חולה?
5. What are the qualities of a "chochom" חכם?
6. Where is the source in Shulchon Oruch to go to a Rebbe and ask for a Brocho?
7. What are the qualities required to be considered a "Rebbe"?

Based on Likutei sichos Volume 11 pages 169-174 and others

מיוסד על לקוטי שיחות חלק יא ע' 169-174

המקורות:

1. פקודי לט, לב-מא: ותכל כל עבודת משכן אוהל מועד, ויעשו בני ישראל ככל אשר צוה ה' את משה כן עשו. ויביאו את המשכן אל משה את האוהל ואת כל כליו... את ארון העדות...את השולחן... את המנורה...ואת מזבח הזהב... את מזבח הנחושת... את הכיור... את קלעי curtains החצר את עמודי'... את בגדי השרד... את בגדי הקדש לאהרן ואת בגדי בניו... ככל אשר צוה ה' את משה כן עשו בני ישראל את כל העבודה.

2. פקודי לט, מג: וירא משה את כל המלאכה והנה עשו אותה כאשר צוה ה' כן עשו ויברך אותם משה.

3. רש"י: ויברך אותם משה – אמר להם, יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם, [תהילים צ] ויהי נועם pleasantness ה' אלקינו עלינו [ומעשה ידיו כוננה establish עלינו] וגו'. והוא אחד מי"א מזמורים שבתפלה למשה.

נשאלות כאן כמה שאלות:

- א. מהי הקושי בפשוטו של מקרא שרש"י צריך לפרש "מהי" הברכה, הרי בפשטות אמר "יישר כח" וכיו"ב?
- ב. "יהי רצון" זה תפלה לא ברכה?
- ג. למה מקדים רש"י המילים "אמר להם"? הרי זהו מה שכתוב בפסוק "ויברך אותם"?
- ד. מנין לו לרש"י שאמר שני תפלות: "יהי רצון" ו"ויהי נועם"?
- ה. למה אומר ויהי נועם ה"א עלינו וגו'? מה מרמז בזה?
- ו. למה מסיים "והוא א' מי"א מזמורים שבתפלה למשה"? למאי נפק"מ?

*****

רש"י קשה לו שאלה פשוטה: מי זה ה"אותם" ש"ויברך אותם משה"? (מס' 2 דלעיל). בפשטות זה קאי על החכמי לב העושים המלאכה. נשאלת השאלה: הרי כל ישראל נדבו למשכן ולמה הם לא קבלו "יישר כח"? הרי כתוב:

4. ויקהל לו, כא ואילך: ויבואו כל איש אשר נשאו לבו... ויבואו האנשים על הנשים... וכל איש אשר נמצא אתו... וכל אשה חכמת לב... והנשיאים הביאו... כל איש ואשה אשר נדב לבם אותם... הביאו בני ישראל נדבה לה'... והם הביאו אליו עוד נדבה בבקר בבקר... ויבאו כל החכמים העושי את מלאכת הקודש... ויאמרו אל משה לאמר מרבים העם להביא.... ויצו

משה ויעבירו קול במחנה לאמר... ויכלא העם מהביא.
והמלאכה היתה דים לכל המלאכה לעשות אותה והותר.
למה לא כתוב שכולם קבלו "יישר כח"? ואם כאן, כשכתוב "ויברך אותם משה" הכוונה
לכל ישראל, למה חכה חצי שנה?!
לכן מסביר רש"י שבוודאי ובוודאי משה רבינו נתן לכולם יישר כח! אבל כאן מדובר
במשהו אחר לגמרי: ואתן משל. מנא?
יש ה-sponsors וה-technicians. אם משהו לא מצליח וקורה "פשלה" את מי מאשימים?
ה-technicians.
זוהי מה שקרה כאן. רש"י מספר לנו שכאן הביאו הכל, ופתאום... "פשלה"! ומבקשים
"עזרתו" של משה רבינו.
מנין אנחנו יודעים שהיתה כאן "פשלה"? ומהי ה"פשלה"?

* * *

היום (ר"ח ניסן) קרו שני דברים דומים עם צד השווה: הוקם המשכן ועשיית הקרבנות של
ימי המילואים. הפסוק שלנו בפ' פקודי מדבר אודות הקמת המשכן ואילו בפרשת שמיני
מדובר אודות הבאת הקרבנות.

והיו שני מינים של technicians: עושי המלאכה (המשכן) ואהרן ומשה (קרבנות
המילואים). הבה נעיין מה קרה עם אהרן ומשה?

5. שמיני ט כב-כג: וישא אהרן את ידיו ויברכם, וירד מעשות
החטאת והעולה והשלמים. ויבא משה ואהרן אל אוהל מועד
ויצאו ויברכו את העם וירא כבוד ה' אל כל העם. [ואחרי זה –
ותצא אש מלפני ה'...]

6. רש"י – ויברכם: ברכת כהנים. ויבא משה ואהרן – למה
נכנסו?... כיון שראה אהרן שהקריבו כל הקרבנות, ונעשו כל
המעשים, ולא ירדה שכינה לישראל, ה' מצטער ואומר, יודע
אני שכעס הקב"ה עלי, ובשבילי לא ירדה שכינה לישראל,
אמר לו למשה, משה אחי, כך עשית לי שנכנסתי ונתביישתי?
מיד נכנס משה עמו ובקשו רחמים וירדה שכינה לישראל.

ויצאו ויברכו את העם: אמרו ויהי נעם ה' אלקינו עלינו, יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם, לפי שכל שבעת ימי המילואים שהעמידו משה למשכן ושימש בו ופרקו בכל יום, לא שרתה בו שכינה, והיו ישראל נכלמים ואומרים למשה, משה רבינו, כל הטורח שטרחנו, שתשרה שכינה ביננו, ונדע שנתכפר לנו עוון העגל! לכך אמר להם זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא עליכם כבוד ה', אהרן אחי כדאי וחשוב ממני, שעל ידי קרבנותיו ועבודתו תשרה שכינה בהם, ותדעו שהמקום בחר בו.

מזה רואים שעושי המלאכה ואהרן, דהיינו ה- technicians עובדים, ו...שום דבר לא קרה... השכינה לא יורדת..... עד שמגיע משה רבינו ומתפלל תפלה, ואז השכינה ירדה.

ועפ"ז יובנו שאר הדיוקים ברש"י – לקרוא לעיל אחרי מס' 3.

- א. למה "ויברך" כאן הוא לא "ברכה" אלא "תפלה".
- ב. למה "אמר להם" כי הוא דיבר לעושי המלאכה ולא לכל ישראל.
- ג. שני תפלות: א' עבור עושי המלאכה והשני' שמשה כלל את עצמו בזה.
- ד. וזה א' מי"א מזמורים כי ייתכן שרק התחלת המזמור הי' ע"י משה אבל השאר הוא ע"י ישראל [כי כתוב "ימי שנתינו בהם שבעים שנה... שמונים שנה" ומשה כבר עבר זה. או כי ויהי נועם ה' אלקינו עלינו זה ל' רבים] ולכן מדגיש רש"י שזה נאמר ע"י משה.

* * *

ההוראה הנפלאה:

מזה באים לב' נקודות:

7. לקוטי שיחות כאן ס"ז: ועד"ז בעבודת כאו"א: גם לאחר גמר והשלמת עבודתו שנועדה assigned לו, עליו לידע שעדיין אין בכוחותיו להגיע לתכליתה – הקמת משכן לו ית' –

כי אם צריך "להביא" "מלאכת" עבודתו למשה רבינו [ה"אתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא" [תקוני זהר] – עד לכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו] כי רק הוא בכוחו ויכולתו להקים ממלאכת בני ישראל משכן לו יתברך, היות והוא ה"עומד בין ה' וביניכם" [ואתחנן ה, ה] – ממוצע המחבר נשמות ישראל לאביהם שבשמים; וגם לאחרי השתתפות משה רבינו, עדיין לא תשרה שכינה במעשה ידי בני ישראל עד שמשה רבינו **בירך אותם וכו'.**

והנקודה השני':

8. וממשיך בלקו"ש: ובאותיות פשוטות: כל אחד ואחד מישראל, עם כל מעלותיו qualities, virtues ועבודתו, עליו להיות דבוק וקשור ל"אתפשטותא דמשה" – "רבי" – שעל ידו דוקא הוא מתקשר עם ה' אלקיו; וכמפורש בנגלה דתורה, במכילתא על הפסוק "ויאמינו בה' ובמשה עבדו" שכל מי שמאמין במשה עבדו, הרי זה כאילו מאמין בה'.

* * *

והיות שעבור הרבה זה דבר "חדש", ע"כ הרבי מסביר את זה גם ע"פ נגלה:

9. וממשיך בלקו"ש: ויתירה מזו: כל עניניו של כל אחד ואחד מישראל הן בגשמיות והן ברוחניות תלויים הם בהנשיא. וגם זה אינו ענין הנאמר רק בקבלה וחסידות אלא מפורש הוא בגמרא:

10. בבא בתרא קטז, א: דרש ר' פינחס בר חמא, כל שיש לו חולה בתוך ביתו ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים שנא'..."

**11. שולחן ערוך הלכות ביקור חולים ורפואה סי' של"ה
ברמ"א ס"י: י"א שמי שיש לו חולה בביתו ילך אצל חכם
שבעיר שיבקש עליו רחמים.**

דהיינו: שישנם כאן ג' פרטים: 1. חולה. 2. חכם. 3. בעיר. הבה נעיין בזה:

מה זה "חולה"?

**12. ירושלמי שבת פי"ד ה"ג: אמר ר' אבון והסיר ה' ממך כל
"חולי", זה יצר הרע שראשו מתוק וסופו מר.**

מהי המשמעות של המילה "חולה"?

**13. ספר המאמרים תרנ"ג ע' רסט: חמישים שערי בינה
נבראו בעולם (ר"ה כא, ב)... חולה בגימטריא מט... שחסר שער
הנו"ן... נמשך אחר עצת היצר... גורם חלישות בתורה
ומצוות... לפעמים יש בו הרהור חרטה, אלא שהוא חסר אותו
הכח להעמיד על עצמו לברוח מפח היצה"ר...**

דהיינו שחולה אינו רק בגשמיות אלא גם ברוחניות.

מהי העצה? ילך אצל חכם.

מה זה חכם?

14. תמיד לב, א: איזהו חכם הרואה את הנולד.

Normally translated as "the outcome". The literal translation is "what is born", its origin, its source.

**15. תניא פרק מג: פי' שרואה כל דבר איך נולד ונתהווה מאין
ליש בדבר ה' ורוח פיו.**

16. לקו"ש כאן: ומאחר שרואה את דבר ה' שבדבר – ולא חומריותו וגם לא גשמיותו, הרי רואה הוא את הדבר לאמיתתו, ולכן: **א.** ביכולתו להכיר את ה"חולי" לאמיתתו, **ב.** ביכולתו לעורר רחמים ולרפאו; דמכיון **שרואה** את דבר ה', כי אז באפשרותו לשנות הצירופים וכו', ע"ד מי שאמר לשמן וידלוק יאמר לחומץ וידלוק.

התנאי השני הוא, שהחכם יהי "**בעיר**". מה זה שהחכם יהי "בעיר"?

17. לקו"ש כאן: שאינו סוגר את עצמו בד' אמותיו, עם היותו עסוק בתורה ותפילה ושאר ענינים נעלים, כ"א מצוי הוא בתכיותה של ה"עיר" ומסור לכל אחד ואחד מבני ישראל הנמצאים בה – ולכן מבקש עליהם רחמים וכו'.

אבל ישנו תנאי עיקרי - קודם כל צריך להיות:

18. (מס' 1 דלעיל) ויעשו בני ישראל ככל אשר צוה ה' את משה כן עשו. [ורק אח"כ ויברך אתם משה/השתתף משה].

דהיינו, משה רבינו משתתף רק אחרי שהיהודי עושה כל התלוי בו, ולדוגמא:

19. בבא קמא פה, א: ורפא ירפא – מכאן שניתנה רשות לרופא לרפאות.

דהיינו שצריכים לעשות פעולה ו"כלים" גשמיים, ואח"כ ללכת למשה רבינו.

20. לקוטי שיחות כאן: אבל כאשר עדיין יש חוסר במלאכת בני ישראל בעשיית המשכן (וע"ד פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר שישנם "צרות חסידים", דבעת שטוב להם אין "באים", כשמטילים עליהם שליחות בהפצת המעיינות משתמטים וכו' ...become evasive ורק כשנמצאים בעת צרה ר"ל באים

בתביעה demand כו' שצריכים ל"מופת" - הנה במצב כזה אינם יכולים להיות כלים ראויים להשתתפות משה וברכתו.
21. **וממשיך:** אולם כשבני ישראל עובדים עבודתם כדבעי כו', בתכלית השלימות כפי יכולתם **הם**, ובאים אל משה רבינו באופן הראוי – **באמונה**, וכדרז"ל הנ"ל על הפסוק "ויאמינו בה' ובמשה עבדו" – הנה אז משתתף משה עם העבודה של כל אחד ואחד.. ומברך... ומסייע.. ופועל בברכתו השראת השכינה של כלל ישראל ומשה בתוכם, ומביא את כל אחד ואחד לשלימות האמיתית.

Keywords:

Aharon. Blessing/Brocho. Chochom. Chole. Chosid. City. Doctor. Mishkan. Moshe-Rabeinu. Nasa. Prayer/Tfila. Rebbe. Rebbe/chosid-relationship. Shchina. Sick. Sponsors. Technicians. Tehillim. Tzoresh-Chasidim. Yetzer-Horo. Yetzer-tov.